

Jaarverslag 2013
en
Onderzoeksvoornemens
2014
van de
Rekenkamercommissie
Albrandswaard

24 februari 2014

1. Inhoudsopgave

1.	Invulling rekenkamerfunctie Albrandswaard	3
1.1	Verlenging benoemingstermijn	3
2.	Wisseling voorzitterschap RKC	4
3.	Doel RKC en afstemming tussen raad en rekenkamercommissie	4
4.	Doelstelling 2013	5
4.1	Onderzoek decentralisatie sociaal domein	5
4.2	Onderzoek integriteitsbeleid	6
5.	Balans 2007 – 2013	6
6.	Overige activiteiten	8
7.	Controlegat	8
8.	RKC-budget: realisatie 2013 versus begroting 2013	10
9.	Onderzoeksvoornemens 2014	11

1. Invulling rekenkamerfunctie Albrandswaard

Sinds de invoering van de dualisering kent de rekenkamerfunctie een wettelijke grondslag. De rekenkamercommissie (RKC) van Albrandswaard functioneert sinds 1 oktober 2006. De leden van de RKC worden voor een periode van zes jaar benoemd.

De gemeenteraad van Albrandswaard heeft gekozen voor een onafhankelijke rekenkamerfunctie. Dit houdt in dat de leden van de commissie van 'buiten' de gemeente komen en geen lid zijn van de gemeenteraad.

1.1 Verlenging benoemingstermijn

Van de leden die sinds de start van de RKC hun werkzaamheden vervullen, liep de benoemingstermijn per 1 december 2012 af. Daar de BAR-samenwerking op termijn invloed zal hebben op de invulling van de rekenkamerfunctie van de drie gemeenten besloot de raad van Albrandswaard op 26 november 2012 tot verlenging van de benoemingstermijn van de voorzitter de heer mr N. van Eck en de leden de heren drs. J.W.Verheij en drs. H.Leijs tot 1-1-14. Met de verlenging van de benoemingstermijn zou er tijd gewonnen worden gewonnen voor het verkrijgen van helderheid over de toekomst van de RKC. Bij de begrotingsbehandeling van 2013 heeft de raad van Albrandswaard de wens uitgesproken om op het gebied van de invulling van de rekenkamerfunctie tot samenwerking met Barendrecht en Ridderkerk te komen. Aan de gezamenlijke griffies van de drie gemeenten werd verzocht om met een voorstel te komen.

In de tweede helft van 2013 is gebleken dat de een verandering van de rekenkamerfunctie op korte termijn niet haalbaar is. De gemeente Barendrecht is tot 2 juni 2015 contractueel gebonden aan de Rekenkamer Rotterdam. De gemeente Ridderkerk heeft aangegeven eerst de huidige situatie te willen evalueren alvorens er een besluit kan worden genomen over een mogelijke samenwerking. Het presidium van Albrandswaard heeft gelet op deze ontwikkelingen voorgesteld om de huidige situatie te continueren tot einde contractdatum van Barendrecht met de Rekenkamer Rotterdam.

Op 16 december 2013 heeft de raad van Albrandswaard de benoemingstermijn van de heren van Eck, Verheij en Leijs verlengd tot 2 juni 2015. Het vierde lid mevrouw drs. M. van Ravesteijn – Kramer is lid van de RKC sinds 2011. Haar benoemingstermijn loopt af op 22 februari 2016

De RKC heeft voor ondersteuning van de vergaderingen en de uitvoering van kleinere onderzoeken een externe secretaris/onderzoeker aangesteld, de heer G. Gijzendorffen. Doel daarbij is het realiseren van een effectieve werkwijze en kostenbesparing waardoor er, gegeven het beperkte beschikbare bedrag, zoveel mogelijk onderzoeksbudget voor externe expertise beschikbaar blijft.

De rekenkamercommissie is in 2013 zes maal bij elkaar geweest in een reguliere formele vergadering. Daarnaast vindt tussen de RKC-leden veel informeel (digitaal) contact plaats en wordt informeel tussentijds met raadsleden afgestemd bij de aanwezigheid van de RKC bij bijeenkomsten in de Hofhoek.

2. Wisseling voorzitterschap RKC

Vanwege het aanvaarden van andere functies heeft de voorzitter van de RKC de heer van Eck aangegeven het voorzitterschap van de RKC aan een ander lid te willen overdragen. Volgens de verordening benoemt de rekenkamercommissie een voorzitter uit haar midden. De leden van de RKC waren unaniem van mening dat de heer Verheij het meest geschikt is om de voorzittershamer te hanteren. Het voornemen tot benoeming is kenbaar gemaakt aan de liaisonraadsleden van de RKC en er heeft op 28 oktober 2013 een kennismakingsgesprek tussen de liaison en de beoogde nieuwe voorzitter plaatsgevonden. In het raadsvoorstel voor de verlenging van de benoemingstermijnen is de voorzitterswissel formeel kenbaar gemaakt. Het voorzitterschap van de heer Verheij is per 1 januari 2014 ingegaan.

3. Doel RKC en afstemming tussen raad en rekenkamercommissie

‘De rekenkamercommissie van de gemeente Albrandswaard doet onafhankelijk en professioneel onderzoek, gericht op de versterking van de controlerende taak van de gemeenteraad en van de publieke verantwoording aan de burger, met als doel de kwaliteit, effectiviteit, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gemeentelijk handelen te bevorderen’.

De rekenkamercommissie vindt het belangrijk om goede contacten te onderhouden met het gemeentebestuur, de raad en de ambtelijke medewerkers.

Voor de periodieke afstemming met de raad heeft de rekenkamercommissie contact met de daartoe aangewezen liaison-raadsleden: de heren Goudriaan (EVA), Van der Graaff (PvdA) en Van Wolfswinkel (CU/SGP). Gewoonlijk overlegt de RKC tweemaal per jaar met de liaisonraadsleden. In 2013 heeft het regulier overleg plaatsgevonden op 28 januari en 28 oktober. In het overleg van 28 januari is voornamelijk gesproken over de onderzoeksvoornemens van de RKC.

In het overleg van 28 oktober is, naast kennismaking met de nieuwe voorzitter, ook gesproken over de wens van de raad om het contact tussen de raad en de RKC te versterken.

Over de invulling van deze wens zijn twee afspraken gemaakt:

1. In plaats van de afstemming met de drie liaisonraadsleden zal er voortaan twee maal per jaar een overleg met de auditcommissie plaatsvinden. Daar de

auditcommissie een brede samenstelling kent, zal met deze afspraak de inbreng van de raad worden vergroot.

2. In het inwerkprogramma van de nieuwe raad (na de verkiezing van 19 maart 2014) zal aan doel en functie van de rekenkamercommissie breder dan voorheen aandacht worden besteed. Met de griffier zullen hierover nadere afspraken worden gemaakt.

Ook kwam aan de orde dat bij de behandeling van de RKC-onderzoeken van 2013 de aanwezigheid van de verantwoordelijk portefeuillehouder in carrouselvergaderingen een meerwaarde bleek te hebben. Door de aanwezigheid van de wethouder kan direct een inhoudelijke discussie met het bestuur plaatsvinden over de wijze van opvolging van de aanbevelingen. De griffie wordt aanbevolen dit voortaan in de planning meenemen.

4. Doelstelling 2013

De RKC heeft als doel om minimaal twee onderzoeken per jaar te doen. Eén onderzoek dat betrekking heeft op het functioneren van de gemeente Albrandswaard primair vanuit de optiek van de burger en één onderzoek primair vanuit het belang voor de gemeenteraad.

In het jaar 2013 is de doelstelling van de RKC gehaald. Er werden twee onderzoeken door de raad behandeld namelijk een onderzoek naar de voorbereiding op de decentralisatie van taken in het sociaal domein van het rijk naar de gemeente (burgergericht) en een onderzoek naar het integriteitsbeleid.

4.1 Onderzoek decentralisatie sociaal domein

Met de decentralisaties in het sociaal domein zullen nieuwe taken en verantwoordelijkheden worden overgeheveld op het gebied van de AWBZ en jeugdzorg en er wordt een nieuwe Participatiewet ingevoerd. De rekenkamercommissie vond het van groot belang voor de inwoners van Albrandswaard dat aan de voorbereidingen van de decentralisaties een adequate invulling wordt gegeven binnen de door gemeenteraad gestelde kaders als hoogst verantwoordelijk orgaan. Hoewel de voorbereidingen op de decentralisaties nu in BAR-verband worden opgepakt, blijft het een verantwoordelijkheid voor de gemeenteraad van Albrandswaard om zelf kaders te stellen voor de eigen inwoners van de gemeente.

Het RKC-onderzoek is uitgevoerd door een extern bureau in de 1e helft van 2013. In het onderzoek bleek dat de gemeenteraad kaders heeft gesteld door middel van het vaststellen van drie afzonderlijke startnotities voor de decentralisaties sociaal domein. De kaders waren in aanvang echter zeer globaal van aard en boden de gemeenteraad niet de mogelijkheid om goed vinger aan de pols te houden.

In de reactie van het college op het onderzoeksrapport erkent zij dat zij bij aanvang van het proces er onvoldoende in is geslaagd om de gemeenteraad over de complexe materie en de maatschappelijke impact van de drie decentralisatietaken te informeren. Ook geeft het college aan dat zij alles in werk wil stellen om de raad te helpen om de positie als kadersteller te versterken. In dit verband zijn de instelling van een klankbordgroep, het opstellen van een bestuurlijke planning, de periodieke informatiebrief en het voornemen om tot scenario's te komen goede initiatieven.

4.2 Onderzoek integriteitsbeleid

Als tweede onderwerp voor het jaar 2013 heeft de rekenkamercommissie Albrandswaard ervoor gekozen om onderzoek te doen naar het onderwerp integriteit. De aanleiding voor deze keuze is gelegen in de voortdurende landelijke media-aandacht voor dit onderwerp. Helaas doen zich voortdurend in zowel het private als in het publiek domein veel incidenten voor. Bij de gemeente Albrandswaard waren er bij het verlenen van de onderzoeksopdracht bij de rekenkamercommissie geen recente signalen bekend dat niet-integer handelen aan de orde zou zijn.

In de rapportage over de onderzoeksbevindingen vraagt de RKC uitdrukkelijk aandacht voor het gegeven dat de personele verantwoordelijkheid en het personeelsbeleid waaronder het integriteitsbeleid vanaf 1 januari 2014 naar de gemeenschappelijke regeling (GR) met de BAR-gemeenten overgaat. Naast de adviezen laat de onderzoeksrapportage over het ambtelijk domein zien welke personele regelingen wel of niet aanwezig zijn. Daarnaast zijn er met betrekking tot de diverse ontwerpen de nodige discussiepunten en/of aanscherpingen die aandacht behoeven. Binnen de GR zal dit vorm moeten krijgen.

Het college van Albrandswaard geeft in haar reactie aan dat er al actie is ondernomen om het integriteitsbeleid in de BAR-samenwerking te borgen. Het rapport en de aanbevelingen van de RKC komen op het goede moment. Het college zal met de griffie in overleg treden om integriteit, zeker bij het inwerken van de nieuwe raad, aan de orde te stellen. Ook zegt het college toe om achterstallig onderhoud in regelingen en procedures van Albrandswaard zelf aan te zullen passen.

Gezien de nog te ondernemen acties adviseert de RKC de raad (om naast het voeren van een inhoudelijke discussie naar aanleiding van het onderzoeksrapport) te besluiten dat het college van B&W over een jaar aan uw raad rapporteert over de voortgang van de implementatie van de aanbevelingen.

5. Balans 2007 – 2013

Van het resultaat van het allereerste onderzoek van de RKC: onderzoek naar de gemeentelijke dienstverlening aan burgers en bedrijven op het gebied van brieven, meldingen en klachten, kan worden vastgesteld dat de gemeente de dienstverlening sindsdien heeft verbeterd.

Het tweede onderzoek van de RKC betrof de Inhuur van Derden, een grote kostenpost voor het gemeentelijk budget. De regels waar de RKC op heeft gewezen voor ordentelijk inkopen en aanbesteden zijn verwerkt in het nieuwe Inkoop en Aanbestedingenbeleid in BAR-verband en worden in de werkpraktijk ten uitvoer gebracht.

Het daaropvolgende onderzoek over het subsidiebeleid heeft een positieve uitwerking gekregen in de verbetering van uitvoeringsregels, formulieren en procedures.

In 2008 werd door de liaisonraadsleden van de rekenkamercommissie (RKC) het verzoek van de gemeenteraad bij de RKC ingebracht om zich te beraden op het uitvoeren van een onderzoek inzake de zgn. Heja-kwestie. De RKC heeft vervolgens advies uitgebracht over deze kwestie.

Het onderzoek naar burgerparticipatie en communicatie met de burger heeft een constructieve bijdrage kunnen leveren aan de uitwerking van het collegespeerpunt en de beleidsnotitie over burgerparticipatie. De RKC heeft helaas in het onderzoek beheer openbare ruimte vastgesteld dat de aandacht voor burgerparticipatie is verslapt. Een nieuwe impuls is nodig.

Het control-onderzoek naar de financiële functie en sturing op resultaten heeft in 2010 en 2011 een vervolg gekregen. In afstemming met de gemeentesecretaris is namens de RKC een bijdrage aan workshops geleverd. De acties hebben bijgedragen aan de toegenomen transparantie van de gemeentelijke begroting. De programmabegroting van 2013 geeft een behoorlijk inzicht in de drie W-vragen en de baten en lasten per product.

Op 11 april 2011 heeft de raad het BIBOB-beleid vastgesteld. De wet BIBOB (Wet Bevordering Integriteit Beoordelingen door het Openbaar Bestuur van 1 juni 2003) biedt een instrument voor gemeenten om de integriteit van aanvragers van vergunningen en subsidies te toetsen. Op basis van de info van het BIBOB-bureau kan de gemeente de vergunning of subsidie weigeren. De RKC had over het ontbrekende beleid een brief geschreven aan de raad.

Door de raad is in 2011 een kapverordening vastgesteld. De RKC had hiertoe ook aangedrongen op basis van de bevindingen van het handhavingsonderzoek.

In 2012 kan over het BAR-onderzoek worden opgemerkt dat dit een bijdrage heeft geleverd aan de versnelling van het proces voor het verkrijgen van duidelijkheid over de samenwerking tussen de drie gemeenten.

In 2013 zullen de burgers van Albrandswaard moeten merken dat er actiever vanuit de gemeente wordt gecommuniceerd over de werkzaamheden die voor het beheer van de openbare ruimte worden uitgevoerd. De RKC blijft de voortgang kritisch volgen.

De onderzoeken die zijn gehouden in 2013 zullen het effect in 2014 e.v. laten zien. In alle gemeenten zal de decentralisatie van taken in het sociaal domein voor de inwoners maar ook voor de gemeentelijke organisaties zeer grote gevolgen hebben. In dit verband is het belangrijk dat de gemeenteraden goed vinger aan de pols houden. Het onderzoek van de RKC heeft ertoe geleid dat de communicatie met de raad van Albrandswaard over te stellen kader is versterkt.

Het onderzoek naar het integriteitsbeleid brengt opgaven met zich mee voor het BAR-samenwerkingsverband in 2014. De RKC zal er op toe zien dat de bestuurlijke toezeggingen op het gebied van een implementatie en gelijkschakeling van de drie gemeenten van dit beleidsveld worden opgevolgd.

6. Overige activiteiten

Door het bijhouden van het nieuws in de lokale media, het lezen van de raadsstukken, het regelmatig bijpraten met de griffier en bijeenkomen op vergaderavonden van gemeenteraad en fracties houdt de rekenkamercommissie voeling over wat er in Albrandswaard leeft en wat voor het onderzoeksprogramma van de Rekenkamercommissie relevant is.

De RKC heeft de raad- en carrouselvergaderingen bijgewoond wanneer er onderzoeksrapporten werden behandeld.

De rekenkamercommissie onderhoudt contact met andere rekenkamers, is lid van de Vereniging van Lokale Rekenkamers (NVRK) en is geabonneerd op nieuwsbrieven. Op 19 april 2013 heeft één van de leden deelgenomen aan het jaarlijkse congres van de NVRK.

De NVRK biedt een platform aan alle gemeentelijke rekenkamers voor het uitwisselen van onderzoekservaringen en onderzoeksrapporten. Tevens vraagt de NVRK aandacht bij de Tweede Kamer en de Minister van Binnenlandse Zaken als zich onwenselijke ontwikkelingen voordoen. Zo werd in 2013 gesignaleerd dat in 15 van de ca. 400 gemeenten het budget van de RKC zodanig hadden gekort dat er geen onderzoek meer kon worden uitgevoerd. Daar dit indruist tegen de geest van de gemeentewet heeft de Minister toegezegd hierop actie te zullen nemen. Een ander punt betrof de gemengde samenstelling van sommige RKC's. Gemeenteraadsleden maken dan deel uit van een rekenkamercommissie. De Minister heeft laten weten een gemengde samenstelling niet wenselijk te vinden, maar heeft inmiddels laten weten van een wetswijziging af te zien.

7. Controlegat

Een onderwerp waar de NVRK aandacht voor heeft gevraagd en dat eveneens actueel is voor Albrandswaard betreft het zogenaamde controlegat. Art. 184 van de gemeentewet kent aan gemeentelijke rekenkamers beperkte bevoegdheden toe om onderzoek te doen naar Gemeenschappelijke Regelingen waaraan de raad of het college aan deelneemt. Voor de rekenkamercommissies is deze bevoegdheid (nog) niet geregeld en zal medewerking op vrijwillige basis moeten geschieden. Vanwege de BAR-ontwikkelingen, de wijze waarop de 3D-operatie samen met Barendrecht en Ridderkerk wordt opgevangen maar ook ontwikkelingen als de Metropoolregio is het, mede vanwege het grote financiële belang, belangrijk dat in de GR van de BAR en in alle toekomstige GR'n wordt opgenomen dat de rekenkamercommissies onderzoeksbevoegdheid krijgen.

De Minister heeft ondertussen wel in oktober 2013 aan de Tweede Kamer toegezegd het controlegat met een wetswijziging te zullen dichten, maar dit zal nog enige tijd in beslag nemen.

8. RKC-budget: realisatie 2013 versus begroting 2013

Omschrijving	Begroting 2013	Realisatie 2013	Toelichting realisatie
Presentiegelden voorzitter, leden en reiskosten	€ 4500	€ 4127	6x vergaderd in 2013, vergoeding cf. tabel en vergoeding cf. art. 8, lid 2 van de RKCverordening
Onderzoek	€17440	€ 15315	Onderzoek 3D en integriteit
Secretaris	€ 5900	€ 2460	Opdrachten, voor- en nawerk vergaderingen
Representatie en vergaderkosten	€ 1000	€ 876	Incl jaarlijks congres NVRR
Lidmaatschap en contributie	€ 600	€ 525	Lidmaatschap NVRR
	-		
Totaal	€29.440	€23.303	

Sinds 2012 rust op het budget van de RKC een taakstelling van € 15.000. De taakstelling is opgevangen door verlaging van de onderzoeksambitie naar 2 onderzoeken per jaar. Daar er minder onderzoeken zijn, is ook de vergaderfrequentie van de RKC verlaagd van voorheen ca. 11 naar 6 a 7 RKC-vergaderingen per jaar.

9. Onderzoeksvoorname 2014

Voor het maken van een definitieve keuze voor de uitvoering van onderzoeken in het jaar 2014 hebben de leden van de RKC op 9 december 2013 een verkennend gesprek gevoerd met de leden van de auditcommissie. Daarna heeft de RKC over het onderzoeksprogramma 2014 besloten om onderzoek naar twee onderwerpen verder te verkennen:

1. De doelmatigheid en de doeltreffendheid van het jeugd- en jongerenbeleid in Albrandswaard waarbij de invalshoek is welke kaders voor de uitvoering door de gemeenteraad zijn gesteld, op welke wijze hieraan uitvoering wordt gegeven en welke lessen dit oplevert voor de toekomst.
2. De doelmatigheid en doeltreffendheid van het economisch beleid van de gemeente Albrandswaard waarbij de vraag aan de orde komt welke ontwikkelkansen er zijn en of deze kansen voldoende worden benut.

Het onderzoeksbudget van de RKC is beperkt. Vandaar dat de RKC in de vergadering van 20 januari 2014 heeft besloten om eerst naar de onderwerpen een kort vooronderzoek te doen. Op basis van de bevindingen van het vooronderzoek zal worden bepaald op welke wijze aan de onderzoeken vorm en inhoud wordt gegeven.